

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK IN HET KADER VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

peuterspeelzaal De Boemeltrein

Plaats : Reuver
LRKP nummer : 139454792
Onderzoeksnummer : 290017
Datum onderzoek : 13 oktober 2016
Datum vaststelling : 21 november 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
4	REACTIE VAN DE HOUDER	13
	BIJLAGE 1 OORDELEN	15

1 INLEIDING

Op 13 oktober 2016 heeft de inspectie peuterspeelzaal De Boemeltrein van kindcentrum 't Roverslootje onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd vanwege het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve). De Boemeltrein is opgenomen in een steekproef waarbij we gegevens verzamelen over de kwaliteit van de voorschoolse educatie ten behoeve van de jaarlijkse rapportage "De staat van het onderwijs".

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie beoordeeld met een set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de vve-locaties op belangrijke onderdelen vve van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op:

- De voorwaarden voor vve
- De ouders
- De kwaliteit van de educatie
 - Het vve-programma, zoals dat wordt aangeboden
 - Het pedagogisch klimaat
 - Het educatief handelen
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding
- De kwaliteitszorg
- De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool
- De resultaten van vve

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit een vve-locatiebezoek, waarbij:

- documenten over planning, begeleiding en zorg zijn bestudeerd;
- een groepsobservatie is uitgevoerd;
- gesprekken met de zorgcoach, ouders en pedagogisch medewerkers zijn gevoerd. Tevens is er een gesprek gevoerd met de intern begeleider en onderbouwcoördinator van de basisschool.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader vve 2010 en de werkinstructie toezichtkader voor- en

vroegschoolse educatie, maart 2014. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. In hoofdstuk 4 wordt de houder van de kinderopvanglocatie uitgenodigd om kort te reflecteren op de bevindingen van de inspectie en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen hieraan verbonden worden. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Totaalbeeld

Peuterspeelzaal De Boemeltrein is een onderdeel van Stichting Kindercentrum 't Rovertje en is gevestigd in het gebouw van Openbare Jenaplanbasisschool De Triolier. Naast deze peuterspeelzaal biedt de stichting dagopvang, tussenschoolse opvang en buitenschoolse opvang aan. De Boemeltrein biedt in totaal vier dagdelen voorschoolse educatie aan, op dit moment aan totaal 25 kinderen. De geobserveerde groep bestaat momenteel uit 15 kinderen, van wie 5 een ve-indicering hebben.

De peutergroep is nog niet eerder door de inspectie van het onderwijs bezocht. De GGD heeft de peutergroep voor het laatst in mei 2016 bezocht. Er zijn toen geen tekortkomingen vastgesteld.

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat de kwaliteit van de ouderbetrokkenheid, de uitvoering van voorschoolse educatie, het volgen van de ontwikkeling, de begeleiding en zorg en de doorgaande lijn op orde is en voor meerdere onderdelen zelfs een voorbeeld voor anderen. Dit is voor een groot deel terug te voeren op het persoonlijk vakmanschap en de betrokkenheid van de peuterspeelzaalleidsters. Ook de condities waaronder voorschoolse educatie wordt aangeboden zijn op orde. De interne kwaliteitszorg moet op enkele onderdelen nog beter. Ook constateren we dat er nog geen resultaten van de voorschoolse educatie zichtbaar gemaakt worden.

Toelichting

Conditie

De GGD Limburg Noord heeft in mei 2016 de peuterspeelzaal geïnspecteerd. Daarbij zijn ook de voorwaarden voor voorschoolse educatie als positief beoordeeld. Deze oordelen zijn in dit onderzoek geverifieerd en overgenomen. De maximale groepsgrootte van 16 kinderen wordt momenteel niet bereikt. De leidsters zijn vve-geschoold en spreken voldoende Nederlands.

Ouders

In het informatieboekje van de peuterspeelzaal is het ouderbeleid opgenomen. Het betrekken van ouders, het onderhouden van een goed contact en het zijn van een ontmoetingsplek worden van groot belang geacht. Het gaat dan onder andere over de communicatie met ouders, maar ook over de wijze waarop

participatie op de zaal en het doen van activiteiten thuis kunnen worden vergroot.

De ouders met wie is gesproken zijn zeer tevreden over de informatie over vve die zij van de peuterspeelzaalleidsters of het consultatiebureau ontvangen. Het entreegesprek voorafgaand aan de plaatsing, waarin de intake plaatsvindt, is daarin vaak een eerste stap. De leidsters hebben, naast het consultatiebureau, in de gemeente Beesel een centrale rol in het signaleren van mogelijke achterstanden op spraak-/taalgebied of op sociaal-emotioneel vlak. Als ze signaleren dat een peuter gebaat zou kunnen zijn bij de vve-aanpak dan wordt dit met ouders besproken. Hierbij wordt een duidelijk beschreven werkwijze gehanteerd.

De leidsters stimuleren de ouders om thuis ontwikkelingsgerichte activiteiten te doen met hun peuter. Een voorbeeld hiervan is het stimuleren om samen boekjes te lezen. De vrijdagbrief biedt hiervoor ook ideeën voor ouders. In het haal- en brengmoment wordt ook aan ouders gevraagd wat er thuis met de kinderen is gedaan. Ook wordt er veel mogelijkheid geboden aan ouders om te participeren in de voorschool. Het samen spelen met ontwikkelingsmaterialen bij het brengmoment, het op meerdere momenten meedraaien in de groep en thema- of contactavonden zijn hier voorbeelden van. Ouders worden, indien nodig, voor deze activiteiten ook persoonlijk uitgenodigd door de peuterspeelzaalleidsters. Mede hierdoor is er sprake van een grote betrokkenheid van ouders.

Ouders worden ook regelmatig geïnformeerd over de ontwikkeling van hun peuter. Na de gewenningsperiode vindt in dit kader een eerste gesprek plaats, het tweede gesprek vindt plaats als een peuter drie jaar wordt en het laatste gesprek als de peuter naar de basisschool gaat. Met de ouders van peuters met een vve-indicatie worden ook tussendoor nog gesprekken gevoerd waarin de ontwikkeling wordt besproken. Tijdens deze gesprekken wordt ook besproken wat de leidsters doen om de extra ontwikkeling te stimuleren.

Kwaliteit van de uitvoering van vve

In de peutergroep wordt, op basis van het programma Startblokken, thematisch gewerkt. De peuterspeelzaalleidsters werken de thema's uit, waarbij activiteiten en doelen worden beschreven. Het aanbod gericht op de taalontwikkeling van de peuters is hierin opgenomen. Tevens staat aangegeven op welke wijze met dit aanbod kan worden gedifferentieerd. Hiermee is het aangeboden programma van voldoende kwaliteit.

Het pedagogisch handelen van beide leidsters is een voorbeeld voor anderen. Peuters worden respectvol tegemoet getreden en er zijn duidelijke gedragsgrenzen. Het positief formuleren van het 'hoe' en 'waarom' gebeurt heel natuurlijk. De leidsters 'oefenen' de sociale vaardigheden op een speelse manier

en bevorderen daarbij de zelfstandigheid van de peuters. Met hun aanpak creëren de leidsters een veilige en warme omgeving. Ouders geven aan dat hun kinderen die nu op de basisschool zitten, ook nog steeds graag terugkomen bij de leidsters.

De inrichting van de zaal, de beschikbare boekjes en het speelmateriaal passen bij het thema. Hiermee is een aangenaam klimaat gecreëerd, waarin de kinderen tot ontwikkeling kunnen komen.

Ook het educatief handelen van de leidsters is een voorbeeld voor anderen. Activiteiten in de grote en kleine kring zijn doordacht en gericht op de ontwikkelingsbehoefte van de peuters. De observaties die, bijna dagelijks, plaatsvinden worden gezamenlijk besproken en vastgelegd. De leidsters zijn ook continu bewust bezig met de taalontwikkeling van de peuters en creëren situaties waarin interactie mogelijk is. Door zelf mee te spelen verrijken ze het spel van de peuters en stimuleren ze de actieve betrokkenheid. Het op deze manier uitvoeren van hun educatieve taak wordt ook mogelijk gemaakt door de aanwezigheid van twee vrijwilligsters.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

De brede ontwikkeling van alle kinderen in de peutergroep wordt gevolgd aan de hand van een handelingsgericht observatiesysteem. De leidsters leggen hun observaties heel regelmatig vast en hanteren daarbij het kinderdagboek. Voor peuters met een ve-indicatie of een andere zorgvraag wordt per thema het formulier Planning speciale aandacht ingevuld. Indien nodig doet de zorgcoach van de stichting of de intern begeleider van de basisschool een extra observatie. Zo'n vier keer per jaar worden de peuters ook besproken in een multidisciplinair team (ZAT-overleg). Indien hulp nodig is van externe specialisten, zoals logopedist of ergotherapeut, helpen de peuterspeelzaalleidsters de ouders bij de inschakeling daarvan. Ouders geven aan dat ze in het zorgtraject consequent worden betrokken en zeer te spreken zijn over de professionele manier van communiceren van de leidsters.

Kwaliteitszorg

De peuterspeelzaal is sinds enkele jaren onderdeel van de Stichting Kindercentrum 't Rovertje. Uit de eerste kennismaking en observaties kwam toen een beeld naar voren van een peuterspeelzaal die haar zaken goed op orde had. De noodzaak tot het evalueren van de kwaliteit en het planmatig verbeteren waren dan ook niet zo groot. Beelden over de kwaliteit zijn er wel degelijk, bijvoorbeeld aan de hand van observaties of tevredenheidsmetingen bij ouders. Het op een systematische manier evalueren van de kwaliteit van vve en van de resultaten van vve staat echter nog in de kinderschoenen. Dit zijn dan ook nog belangrijke verbeterpunten.

De leidsters werken echter wel degelijk gericht aan de verbetering en de borging van de huidige kwaliteit. In dit kader wordt ook aangesloten bij de kwaliteitsontwikkeling van de basisschool.

Doorgaande lijn

Peuterspeelzaal De Boemeltrein en basisschool De Triolier werken intensief samen. De leidsters hebben zeer regelmatig contact met de onderbouwcoördinator en de intern begeleider van de basisschool. De leidsters zijn en voelen zich dan ook onderdeel van het team van de basisschool. Voor alle peuters is sprake van een warme overdracht. Voor peuters waar extra zorg nodig is, wordt de basisschool in overleg met de ouders al veel eerder betrokken. Dit bijvoorbeeld door observaties door de intern begeleiders of overleg met de onderbouwcoördinator wat de beste aanpak voor een peuter is. De basisschool 'kent' op deze manier de nieuwe kleuters al en kan zo doorgaan met de ingezette zorg. Naast de zorg is ook het pedagogisch klimaat en educatief handelen op elkaar afgestemd. Op de eerste plaats door de gezamenlijke missie en visie; op de tweede plaats door het intensieve overleg dat met elkaar wordt gevoerd. Ook voor wat betreft het aanbod en de omgang met ouders is er sprake van samenwerking en dezelfde lijn. De peuters doen mee aan de weekopeningen van de basisschool en de thema's worden op elkaar afgestemd.

Opbrengsten

Op gemeentelijk niveau zijn er geen resultaatafspraken gemaakt voor de voorschoolse educatie. Het is daarom niet mogelijk om daarover een oordeel te geven.

De peuterspeelzaal maakt de resultaten van de voorschoolse educatie ook niet zelf zichtbaar.

3 CONCLUSIE

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Boemeltrein grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de vve-locatie nauwelijks tekortkomingen kent.

4 REACTIE VAN DE HOUDER

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van de educatie op De Boemeltrein. Daarnaast heeft de inspectie de houder van de De Boemeltrein gevraagd te reflecteren op de uitkomsten van het onderzoek en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen hieraan verbonden worden.

Hieronder geeft de houder haar reactie:

Met de uitkomsten van het inspectieonderzoek ontvangen we de bevestiging dat we op het gebied van de voorwaarden voor voorschoolse educatie, de kwaliteit van de ouderbetrokkenheid, de uitvoering van de voorschoolse educatie, het volgen van de ontwikkeling, de begeleiding en zorg en de doorgaande lijn op de goede manier bezig zijn. De peuterspeelzalleidsters hebben hier de afgelopen jaren volop met grote betrokkenheid in geïnvesteerd. In samenwerking met Basisschool de Triolier, gemeentebreed met de andere peuterspeelzalen, kindercentrum 't Rovertje, Jeugdgezondheidszorg en de gemeente Beesel. We zien het als een groot compliment, zeker voor de peuterspeelzalleidsters, om op bepaalde onderdelen zelfs een voorbeeld voor anderen te zijn.

Met beschikbaar gestelde VVE-middelen is gemeentebreed vooral ingezet op signalering, deskundigheidsbevordering, het volgen van de ontwikkeling van de kinderen door te werken met een digitaal kindvolgsysteem, samenwerking en de doorgaande lijn.

Het systematisch evalueren van de kwaliteit van VVE en het onderzoeken van de resultaten van VVE worden terecht als verbeterpunt aangemerkt. De volgende stap in de kwaliteitsontwikkeling zal gericht worden op het systematisch monitoren en evalueren van de kwaliteit van VVE. Om in samenwerking met de peuterspeelzalleidsters een structuur te ontwikkelen hoe we de kwaliteit systematisch kunnen waarborgen en zo nodig kunnen verbeteren.

Afspraken maken met kinderopvangorganisaties en schoolbesturen over de organisatie van de doorgaande leerlijn en de resultaten van de voor- en vroegschoolse educatie worden als uitgangspunt genoemd in de uitwerking van het integraal jeugdbeleid 2017-2020 van gemeente Beesel. Dit betekent dat er gezamenlijk een kwaliteitsontwikkeling in gang gezet gaat worden om de resultaten van VVE te onderzoeken, te bundelen en te evalueren.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In de onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig. Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk. Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende.
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen. Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

Conditie		1	2	3	4
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar			•	
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximaleisen (voorschool)			•	
A3	Beroepskracht - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.2	Alle beroepskrachten zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			•	
A5.3	Alle beroepskrachten spreken voldoende Nederlands			•	
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid			•	
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd				•
B3	Intake				•
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool				•
B6	Informeren over de ontwikkeling van hun kind				•

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning			•	
C1.3	Het activiteiten aanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen				•
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen				•
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend				•
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd				•
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd				•
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen				•
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken				•
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				•
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen				•

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen				•
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind				•
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg				•
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren				•
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden				•

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool			•	
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig		•		
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve		•		
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen			•	
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool				•
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht				•
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				•
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd				•